

**SÄKERHETS- OCH
INTEGRITETSSKYDDSNÄMNDEN**

Yttrande

2017-12-14

Dnr 153-2017

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Brottsdatalog – kompletterande lagstiftning (SOU 2017:74)
(Ju2017/07698/L4)

Säkerhets- och integritetsskyddsmyndigheten har i sitt yttrande den 15 november 2017 lämnat synpunkter på de delar av utredningens förslag som avser bl.a. Polismyndighetens behandling av personuppgifter.

Nämnden lämnar i allt väsentligt utredningens överväganden och förslag avseende Säkerhetspolisens personuppgiftsbehandling och tillsynen över den utan erinran. Nämnden vill dock framhålla följande.

Definitionen av ”tredje man”, 1 kap. 9 § Säkerhetspolisens datalag (SDL)
Den föreslagna definitionen av uttrycket ”tredje man” i 1 kap. 9 § SDL undantar inte myndigheter som utövar tillsyn, kontroll eller revision (jfr. uttrycket ”mottagare”). Som nämnden anförde i sitt yttrande den 14 juni 2017 över delbetänkandet Brottsdatalog (SOU 2017:29) är det svårt att se att detta varit utredningens avsikt. Definitionen bör därför ses över.

Biometriska uppgifter, 2 kap. 10 § SDL

Till skillnad från motsvarande bestämmelse i förslaget till 2 kap. 12 § brottsdatalogen anges inte i 2 kap. 10 § SDL ”biometriska uppgifter som används för att identifiera en person”. Skillnaden kan uppfattas som att Säkerhetspolisen ges ett annat utrymme att behandla biometriska uppgifter än de myndigheter som omfattas av brottsdatalogens tillämpningsområde. Om någon sådan skillnad inte är åsyftad bör formuleringarna vara likalydande.

I detta sammanhang kan påpekas att bestämmelserna i 2 kap. 4 § och 6 kap. 4 § i förslaget till Polisens brottsdatalog bör ange att Polismyndigheten och Säkerhetspolisen får behandla biometriska uppgifter endast om det är absolut nödvändigt för ändamålet med behandlingen. Hänvisningen i bestämmelserna till 2 kap. 12 § i förslaget till brottsdatalog innebär att det ställs krav på ytterligare särskild föreskrift för att myndigheterna ska få behandla biometriska uppgifter. Genom den valda konstruktionen förlorar bestämmelserna i 2 kap 4 § och 6 kap 4 § karaktären av särskilda föreskrifter i

förhållande till brottsdatalagen. Denna konsekvens kan rimligen inte ha varit avsikten.

Särskild upplysning om misstanke, 3 kap. 4 § första stycket SDL

För att tydliggöra när uppgifter ska förse med aktuell upplysning, föreslår nämnden en justerad lydelse av bestämmelsen enligt följande. *Om uppgifter som är gemensamt tillgängliga direkt kan hänföras till en person som inte är misstänkt för sådant brott eller för att ha utövat eller komma att utöva sådan brottslig verksamhet som avses i 2 kap. 1 § första stycket 1 eller 2, ska det genom en särskild upplysning eller på något annat sätt framgå att personen inte är misstänkt.*

Behandling i ostrukturerad information, 3 kap. 4 § tredje stycket SDL

Enligt utredningen medför den nya formuleringen av undantaget från upplysningskravet att det blir tydligare hur länge undantaget gäller (s. 642). Nämnden delar inte den uppfattningen. Det går inte av betänkandet att läsa ut när bearbetningen av uppgifterna kan anses genomförd. Såsom förslaget till undantag är formulerat finns det en risk att kravet på särskild upplysning i andra stycket inte kommer att uppfyllas i uppgiftssamlingar för bearbetning och analys.

Direktåtkomst, 3 kap. 5-7 §§ SDL

Nämnden konstaterar att utredningens förslag om direktåtkomst medför stora förändringar jämfört med dagens reglering avseende informationsutbyte både gentemot svenska myndigheter och utländska underrättelse- och säkerhetstjänster. Nämnden har förståelse för Säkerhetspolisens behov av att kunna effektivisera informationsutbyte genom direktåtkomst. För att en sådan åtkomst ska kunna godtas krävs dock att det finns ett adekvat skydd för personuppgifterna.

Enligt utredningen kan de ökade integritetsrisker som möjlighet till direktåtkomst skulle kunna medföra motverkas genom reglering av annat slag, som bestämmelser om sekretess, tillgång till uppgifter, informationssäkerhet och en effektiv tillsyn (s. 653). Sådan skyddsreglering gör sig emellertid inte gällande i någon större utsträckning avseende direktåtkomst till utländska mottagare. Hur skyddet garanteras för de personuppgifter som genom direktåtkomst sprids till utländska mottagare berörs endast kort av utredningen (s. 658). Nämnden anser att det finns anledning att analysera den frågan ytterligare i det fortsatta lagstiftningsarbetet. Enligt nämnden bör i vart fall en liknande reglering som föreslås beträffande villkor gentemot svenska myndigheter (2 kap. 3 § Säkerhetspolisens dataförordning) övervägas även avseende utländska mottagare.

Längsta tid för behandling, 4 kap. 7 § första stycket SDL

Som nämnden anförde i sitt yttrande den 15 november 2017 över slutbetänkandet är det angeläget att det ges ett svar på frågan om huruvida en ny registrering avseende en person förlänger tiden för behandling enbart avseende den personen, eller om registreringen även påverkar tiden för behandling avseende personer som har anknytning till samma brottsliga verksamhet. Synpunkten gör sig gällande även beträffande förslaget till Säkerhetspolisens datalag.

Dokumentation, 7 kap. 2 § Säkerhetspolisens dataförordning (SDF)

Enligt 7 kap. 1 och 2 §§ SDF ska vissa typer av överföringar till tredje land och internationella organisationer dokumenteras. I den förra bestämmelsen anges vilka uppgifter som ska dokumenteras. Som nämnden anförde i sitt yttrande den 14 juni 2017 över delbetänkandet Brottsdatalag (SOU 2017:29) bör detta föreskrivas även i den senare bestämmelsen.

Enskilds begäran om kontroll

Såsom utredningens författningsförslag är utformade¹ synes Polismyndighetens behandling av personuppgifter i de fall myndigheten har övertagit en arbetsuppgift som rör nationell säkerhet från Säkerhetspolisen, varken omfattas av Datainspektionens eller nämndens kontroll på begäran av enskild. Enligt nämnden bör möjligheten till sådan kontroll regleras.

Detta yttrande har beslutats av Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden. I beslutet har ledamöterna Barbro Thorblad (ordförande), Cecilia Dalman Eek, Linnéa Darell, Berit Jóhannesson, Christina Linderholm, Zayera Khan, Ewa Samuelsson och Jonas Åkerlund deltagit. Föredragande har varit Lisa Klasson.

Barbro Thorblad

Lisa Klasson

¹ Se 1 kap. 2 och 4 §§ brottsdatalagen, 1 kap. 2 § Säkerhetspolisens datalag och 1 och 3 §§ lagen (2007:980) om tillsyn över viss brottsbekämpande verksamhet.